

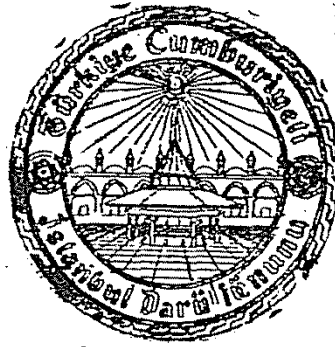
Beşinci Sene

Yirmiikinci Sayı

DARÜLFÜNUN
İLÂHIYAT FAKÜLTESİ
MECMUASI

TARİHÎ, İCTİMAÎ, DİNÎ, FELSEFÎ

Mart — 1932

İSTANBUL
Bürhanettin Matbaası
1932

İslâmî bibliyografî [1]

1927—1928 Senesi

I

İSLÂMÎ HARS VE DİĞER HARSLAR

İ. Ribera'nın, hars mes'elesinin heyeti umumiyesine müteallık, tetkikatı tekrar temsil edilmiştir.

İslâm dininin menşelerine dair, Peterson nun ortatlığa velvele vermiş bir "tez,, i belki tahlilî yeni bir safha altında nazarı itinaya almağa saik oluyor. Buna ilaveten Schae-der in Manicheisme hakkındaki mülâhazaları Petersonun Mandaisme hakkındaki mülâhazalarına birleşerek (zeitsachr. Neutestam. Vissensch. Gessen - 1228 [1]) aynı mes'elenin mutaları içine, ilmî fikirlerin tarihi münasebetile tesadüf etmekte olduğumuz "İranî - Yunanî,, telfik mes'elesini ithal ediyor. Mingana Kur'andaki 'süryani' kelimeleri tekrar tetkik ediyor (Bull. J. R. S. Manchester - 1927 - XI), D. Nelsen Yemeni tetkik eyleyor. (Altarabishe kultur, copenhiague 1927) Caskel dahi İslâmdan evvelki kaderiyliği araştırıyor (Leipzig, 1926), Orta devirde Arapların lâtinlerle münasebeti mes'elesine "Bouyges,, in büyük eseri içinde, ve buna müvazi olarak Y. Tkatsch ile "Aristonun Aaraplar tarafından tercüme edilmiş olan eserlerinin neşri için,, müteşekkil Avusturya komitesinin mesaisinde [2]; ve Furlaninin Ibnisinada "Dekart,, mesleki felsefisi görüldüğüne dair az kanaat bahş farziyelerinde (Islamica III) ve Nirens-

[1] 1929 Senesinde münteşir Fransızca İslâm âlemi salnamesinden tercüme edilmiştir.

[2] Bu komitanın neşre muvaffak olduğu birinci cild « La poétique dir.

fein in Alain de Lille, Meymuni ve Ibnirüşdin birbirine tabi olduklarına dair olan mülâhazalarında zımnen temas edilmektedir; Rudi Paret eflâtunî aşka dair Arap menbalarından biri olan Mesariuluşak, üzerine acele yazılmış bir tetkikname neşretmiştir (Früharabishce Liebesgeschichten, Bern 1927).

“İslâm - Hindu,, münasebeti, müslümanlar canibinden sanskirit tetkikatına tabi olmak üzere (Muslim Review of Lucknow, 1928) Yusuf Hüseyin tarafından tetebbü edilmiştir. Mumaileyh Arapça Amrtakunda yı temsil etmiştir (Tap, 1928), “Maleziya,, hakkındaki tetkikata da Overbeck yeniden başlamıştır. (Maleische weisheit, Iena, 1927) R. Hartman İslâm âlemi hakkında toplu bir kitap neşretmiştir. (die welt des İslâms einst und heut, Leipzig, 1927.)

İslâm harsının, Arap lisanı vasıtai neşr ve tebliğ olmak üzere, yeniden ihyası mes'elesi 1928 senesi Mayısında Bağdat ta bir mutemirin toplanlanmasına sebep olmuştu. Bu kongrada Arapça lüğatin islâhı, Arapça konuşan memleketlerdeki mekteplerde müstamel ilmî ıstılâhların, ve mektep kitaplarıyla imtihan programlarının birbirine tevfiği görüşlmüşü.

II

İLMÎ FİKİRLERİN TARİHİ

Müslümanların elkimyası ile ulûm hermesyesi hakkında tetkikat yapılması için daha evvel başlamış olan hareket daha müsmir bir şekil almıştır: Holmyard, ile Ruska tarafından (Lippmanns festgabe.) Çabir bini hayyan hakkında tetkikat yapılmıştır. [1] Nieberg Arapça mühim bir hermesesi kitap hakkında tenkidi bir eser hazırlıyor. [2]

[1] Mandewille ile birlikte İbnisinanın madeniyatını « mineralia » temsil etmiştir.

[2] Sirrelhalika

Riyaziyat ve ilmi heyet hakkında Shoy in eserleri intişar etmiştir. (Ruska Wielwintter temsil etmiş); Elbiruninin müsellesatı hakkında (Hanover, 1927). Talgren dahi Alphonse le Sage zeyci hakkında [1] kitap yazmıştır. Barni ordu lisanında Elbiruniyi tetkik ediyor. Wiedemann ve Frank namaz saatlerini tayin hakkında toplu bir tetkik yapmışlardır. (Sitzungsb. Erlangen 1926). Harita tersimini Miller ile Mzik in temsili (Khavarizmî).[1] Nebatat üzerine Mustafa Şihabinin ameli bir eseri intişar etmiştir: Kitabal-bükul Şamda 1927 de.

Tababette, İbn Bahtişiyu un ravzasını Sbath temsil eylemiştir. [2] Alméria de 1348 de çıkan taunun tarifi hakkında İbn Hatima tarafından yazılmış olan eseri dahi T. Dinanah (Pestarchiv f. gesch. dermedizin, 1927.) temsil eylemiştir. Meyerhof dahi göz hastalıklarına dair Müslümanların yazdıkları eserler üzerindeki faideli tetkikatına devam etmektedir.

III

İLMİ LÜGAT VE PEDAGOJİ

Şami kelimeler babında, Brockelmann in kafiyelerin vasitasile kelimelerin teşekkülü üzerine yaptığı tetkikat (Zeitschr. für Semitistik, 1927, V) Feghali ve Cuny nın, Schraadein ve Wensinck cins üzerindeki tettebbuleri hususi olarak başka bir mevkide izah edilecektir. Juoun Arapça kelimelerin manalarile iştilal etmiştir. (Mnsj 1926, XI) Kramers dahi din ve devlet lâfızlarından mürekkep isimleri tetkik eylemiştir. (Acta orientalia v, 1927).

Muasır Arapçanın bilinmesi için, Arapça ile mütveggil zevat arasında yeni edebî üslubun tetkikine doğru bir ha-

[1] Ap. Homenaje a Menendez Pidal 2 cilt s. 633 Madrid, 1925

[2] Mappa arabikae cf. Jansky, Mo, 1927.

reket teressüm ediyor. Kampffmeyer in makaleleri (Msos, X X V III — X XI X), Nahlenin tercümesi (Raph) İstokho lömde neşredilmiştir. (1926); hususile Kratchovkij in te'lifatı (Amerikadaki muhacirlerin Arapça edebiyatı Mo. 1927 sayfa 193-213)

Arap lehceleri noktai nazarından, Kâmil gazzinin Halep hakkındaki notları (M M D 1927. IX), Mısır hakkında (Worrell ve Gottheil) Irak hakkında Weissbach in notları Bunlara ilâveten mahallerinde münteşir mecmualara bakılması : Elkarh ve lügatül Arap gibi.

İslâm muhitlerine mücavir diğer lehceler için : Haklı ve mahri üzerine notlar (Kahirede Zehra, ramad 1356 sahife 316) keزالik Süleymaniyede iptidaî Kürt mektepleri açılmak için Irakta yapılan resmî neşriyat (1927) :

Arap harflerile Kürtçe ilk mektep kitapları. Zeki Velidinin orta devirdeki havarızımı lisanına dair tetkiki (2, III-İslamica); Uygurca (Clason, Iras, 1928, I), Rif lehcesi (Laoust, Hesperis, 1927 II).

Chuo Cha Hercul manzumesinin Arapça menbaları : Zeitscher,für (eingeborenen Sprache XVII,4) ve Angazija nın lehcesi (Heppe, Hambourg, 1920).

Bunu Demwpolff tahlil etmiş (Olz, 1927, 1013) Arap pedagojisi hakkında terbiye ve talim namile Bağdatta Satiel-hısrî mühim bir mecmua tesis eylemiştir.

IV

ETNOLOJİ VE HALK EDEBİYATI

Bazı monoğrafler : Evvelâ Fasta Robert Montagnın Aghbarı, (Herpêris, 1927), Filstinde Jaussen tarafından neşredilmiş olan Naplouns; küçük Asyada Nikitinin Urmiye yaylası (Geldani köylülerin hayatını musavvirdir), meht kermaniye nazaran kırmızı Çarşamba, (İsveztia, 1927 V,IX)

Müslüman kadınların buldukları hal üzerine, A. M. Goichon tarafından Mzab havalisindeki dkanlara dair yazılmış eserler, Mısırdski Sait havalisi hakkında Blackmann ın yazdığı kitap, İrañ kadınları üzerine Ricenin yazdığı kitap (Persian women, London, 1923,) Crunpin Rûmpatinin intiharı hakkındaki eseri (bu eser Ahmed alümrinin kaside-sinin manzum bir tercümesidir), Rumpati ise Malvânın son kralı Baeyzıt Behadürün odalıdır. The lady of lotus, Oxford 1927)

Dermenaghem ile Fasi kendi Fas hikâyelerinin (Contes fasis) ikinci cüz'ünü neşr etmişlerdir.

Ahmet Rasimin nisan kitabı (Messages d'Orient VI 1927) L. Mercier avcılık ve spor hakkındaki tetkikatına devam ediyor, Hammer denberi bu hususta bir tetkik yapılmamıştı, Levi della Vida dahi bununla iştigale başlamıştıdır.

V

EDEBİ TARİH, ESKİ METİNLERİN NEŞRİ

İskenderî nin tekikati (kahiredeki Zehrâ, 1344 senesi rebi ayi sahifa 71) İbnimukaffa üzerine Ahtiyân ın tetkikati; A. F. Rifaî nin Elmemün üzerine yaptığı tahkikat (Kahirede) ile H. Bowen in Ali ibn İsanın zamanı hakkındaki tahkikati.. The Times of Ali - ibn Isa Cambridge, 1929); Antuna nın İbnelhatip hakkındaki tetkikati; hafız üzerine Halhalinin; kürt Ali ile (M. M. D. 1928,) İzmirli İsmail Hakkı nın (İstanbul İlâhiyat mecmuası 1928) abu hayyani Tevhidinin asarı hakkındaki tetkikleri; R. Paret nin "Seif bin zuyezen,, romani hakkındaki (yine onun Geschichte des islams inder arabischen volksliteratur, Tubingen 1927 ye bakılması);

Abdülvelinin Sermed; ve Fıtratin Bidil üzerine tekik-

leri. Christensen'in mevzu taharriyatı olan Hayyam üzerine Bağdat ta, yeni bir el yazması kitabın bulunduğu bildirilmişti (sekizinci asıra ait?) olan bu eser Hayyamın 271 ruba-isinden mürekkep imiş ve bunları Nasireddin Tusî toplamış. Fakat buna mukabil yine Bağdat ta ele geçmiş olan (Baherzi) nin divanı hiç şüphesiz mevsuktur. King, Sadinin tayyibatini İngilizceye tercüme ile neşretmiştir. (Londra 1926) Kratchovikij dahi İbn Mammatinin bir eserini bulmuştur. (Zapiski, III).

Son neşredilen eserlerin, seneleri itibarile fihristi :

Abou Dhuaib Hudhalî nin divanı Almanca tercümesile birlikte İ. Hell temsil etmiş, Hânovrada 1926 da.

Urvah ibnal Ward ın divanı temsil edilmiş Bescheneb tarafından Cezayerde 1925 da İbnisikkitin şerhile birlikte.

İbnihanbel, red Alezındıka (İstanbulda ilâhiyat Fakültesi mecmuasında 1927 de VII nüshası sahifesi 313 — 226)

İbnülkelbî ve ibnularabî, kütübülhayl, mümessil Levi Della Vida, Leydede 1928 senesinde LIV+141 inci sayfasında

Cahiz delail ve itibar alelhalk vettedbir, Halepte, ilmiye 1927 de sayfa 80

Kasım (imam Zeydiye) ret Ala zındık İbnilmukfa, mümessil M. Guidi (İtalyanca tercümesile birlikte) Romada 1927 de.

Eşaari ilababül ebvab (İstanbul, ilâhiyat fakültesi 1928 III). Zeccac, Cümel, Cezayer darülfünunu temsil etmiş 1927 senesinde.

İbnhaleveyh, kitabülrih, mümessil Kratchkovokij (Şeningratta 1927 de)

İbn mende, Fethelbab (İsfahan Tarihi) mümessil Sven Dederling sene 1927.

Tayalisi, muhazerat, mümessil B. Geyer (İbneljerrah ile birlikte kitab am, Viyana 1927 de.

(Nisaburinin Ukala elmecanin) i Kahirede arbiyede 1927 senesinde sahifa 161.

Abul Ala elmuarri, ilâ dailduat(Kahirede Elzehra mecmuasında münteşir 1346 senesi Recebinde)

Meymeni, Abulâla ve Mailyehi Kahirede Salakfiyah 1927 senesinde 370 sahifa.

İbni hazm, ihkâm fi usulülahkâm, 3 mücelled, Kahirede 1927 senesinde sekiz cild olacak.

Gazali, Maaricilkuds, Kahirede Suade de. 1927 senesi 237 sahifa.

İbnialcevzi, tahkik fi ehadisilhilâf (Zehra, Rebiülevvel sahifa 90).

İbni Cevzi, ahbarülhümeke velmuğaffalin Şamda, tevfik sene 1345 sahifa 172.

İbnalcevzinin telkihilfuhum ehiliasar, Delhide litoğrafiye edilmiş 1923 senesinde sahifası 384

İbnilmurtaza Yemeninin "Ravd besim,, i Kahirede Müniri-yede 1927 senesinde sahifasını 320

Cillyanî (İbni Arabinin ustadı) divaniltedbic (Zettersten Islamica II,4) Arap akademisi adabüssüluk ünvanlı ye-ğâne elyazma kitabını ele geçirmiştir.

Zekeriyya Ensari, fütühat ilahiye, mümessil Harley(Jasb, 1924 - 142 : 123 sahifa).

Bu tarihlerden sonra Bağdatta daha yeni iki eser neşredilmiştir:

Şükrü Alusî tarih mesaciği Bağdad ve asariha:

Bağdad, daresselâm, 1346 - sahifa 160 (Cf. B. Atharî, alâm - al Irak) Kahirede.

VI

SAN'AT VE HİRETLER

Şark için Samarra daki resimleri üzerine Herzfeld in neşriyatı Berlin Reimer, 1928.) Mısır türbelerinden çıkan

islâmîkumaşlar üzerine Kühnel in neşriyatı (Berlin 1927), Fatımiye devrine ait kitabelarla muveşşah mühim kumaşlar bulunmuştur; Balodis in altun ordu devletinin payitahtı olan Saray harabeleri hakkındaki neşriyatı (Riga, 1926); İsmail Hakkının «terbiye müderrisi» Türk sanatleri hakkındaki makaleleri (İstanbul ilâhiyat fakültesi mecmuası 1926, cild 3).

Fas için: Terrasse ile Basset nin Tit rubatı hakkındaki tekikleri (Hesperis, 1927 senesi ikinci nüshası); Bourrillier ile Laoust in Fas mezar taşları üzerindeki tetkikler Rabat, 1927 senesi 124 sahifa).

Marakeşteki Elmensur camii üzerine H. D. Castries nin tetkiki (Hesperis), 1927 senesi III inci nüshası; tamamen neşirden Rousseau - Arin. Chottinin nfir hakkındaki notları (111, 1927, Hesperis), sanatlar tarihi noktai nazarından, Emir Abdelaziz Hasaninin Arapça Suriyenin iktisadî tarihî; Taşkendin "kesbname,, sinin Gavrilov tarafından tercümesi.

Pamuk üzerine herine Montiel in tetkiki; İstanbuldaki kemrlere üzerine Hein in notları (XV, DI). Mısırdaki Mehmet Ali zamanında destgâhlar üzerine Prens Ömer Tosunun notları (Kahirede Zehrâ Zahra da 1346 senesi ramazanında münteşir).

VII

TEŞRİİ VE İDAREYE AİT NEŞRİYAT

Roberts kur'anın içtimaî ahkâmını Hammurabi ile Musanın kanunları ile mukayese eylemiştir. (Londra, 1925); Mzab, Marcel Mercier dahı vakıfları tetkik etmiştir.

Bir "Osmanlı tarihi,, müellifi olan Cemil. M. Beyhum kadınların vaziyetleri üzerine iki tetkik neşrereylemiştir.

Hicazda, dört mezhebi te'lif meselesi hali muallkiyette duruyor, ve matbuat ta münakaşelere sebep oluyor (Kahirede münteşir Elmenarin 1927 senesi nüshalarına bak).

Hidayet hüseyin, hadislerin arabca mutabıkları hakkındaki eseri) Jasb 1924, XX, sayfa 99)

Müslüman topraklarında müstemleke sahibi olan devletlerin mahallî kanunları üzerine l'Institut colonial international neşrettiği mühim mecmuaya bakılması.

l'academie des sciences coloniales dahi bu sınıf meselelere tevcih mesai etmiş görünüyor.

Bu arada Arnold Toynbee nin Avrupalı noktai nazarından politika üzerine neşrettiği İslâm dünyası The islâmîc world ünvanlı eserini haber verelim, OXford, 611, 1927 sayfa-
dan mürekkep; Survey of international affairs külliyyatından

VIII

AKAYİD, FELSEFE, TASAVVUF

Ibn al Rawandi hakkında, Nyberg den sonra Kratchovskij- ve Ritter bazı vesikalar bulmuşlardır. Fakat bu anda, «Şii»lik sahasında en faideli keşifler ümit edilebilmektedir. Strothmann tahkikatına devam ediyor; Kudüste Billig Şii hadislerinin menbaları hakkındaki tetkikatını hazırlıyor, Brokelman Nasr-b. Musahim in kitab siffnini tahlil etmiştir. (Zeitshr. Semitistik IV 1926 senesi).

Mordtmann on yedinci asırdaki sünnî ve şii münakaşalarını tetkik eylemiş. (Msos XIX) velhasıl Galip Tavilin nusayriler (Alevî) hakkındaki pek meraklı bir kitabı Gulâtı şiiye üzerine yeni bir çok görüşrüşler izhar etmektedir.

Bundan başka, Yusuf Ziyanın akayid hususunda rafizî muharrirler hakkındaki tedkikikatı (İstanbul, ilâhiyat fakültesi mecmuası sene 1927, VII,) ile Şerafeddinin İsmaililer (kezalik ilâhiyat fakültesi mecmuası 1928 numara III) ve

İzmirli İsmail Hakkının Bakılanı hakkındaki tetkikleri yine o mecmuada 1927; VII) kayıt olunabilir.

H. Masse beyanüledyanın mezhebî firkalar hakkındaki faslı tecrüme etmiştir (R. H. R.).

Tasavvufta, Nicholson (Iras, 1928, sahifa 437) ile Schaefer (Olz, 1927 sahifa 834) Tasavvufun menbaı Hindu Tasavvurları olduğuna dair Horten in ileri sürdüğü tahmin ve farzların bu mes'lenin dosyasına hiç bir yeni şey ilâve etmediğini isbat eylemişlerdir., Khaja Khanin yeni bir eseri Hindistanın cenubında Sofiyenin halihazırde hangi tadilâta doğru yol aldığını gösteriyor. Halluer İbrahim bin Edhem in tercüme halini yazmıştır (Lâypziğ 1925). Rose vaktile Brown un neşretmiş olduğu dervişler ünvanlı eserini bazı tenkidi haşiyeler ile tekrar temsil eylemiştir. (OXford, 1927). Bunlardan başka Berthels İran Tasavvufu hakkındaki tetkikatine devam etmekle beraber Sulami nin bir tefsiri tasavvufisi üzerine tedkikname neşreylemiştir (Izvestia, 1927, V). R. Hartmann dahi on ikinci asıra mensup apocalyptique bir metni tahlil eylemiştir. (Könisberg. Gelehrt, Geselseh, 1925, 1, 89, sg).

XI

* ASİLEŞMEK, DİNİ MÜDAFAA, VE MESİHİLİK

Türkiyedeki teceddüt hareketini topluca göstermek üzere sahibi selâhiyet bir müslüman tarafından bir eser neşredilmediği halde, hindistanda Ahmediye mezhebi saliklerinin orada dini islâmı müdafaa için ikame ettikleri usulleri takibe medar olan vesaik mebzuldür. Hindistanda Arya Samâj tarafından hint müslümanlarının tekrar Hindu mezhebine ircaı için vukua gelen harekete. (bu harekete sanghatan ve shuddhi diyorlar). karşı Ahmediler sünni

müslüman kütlesini uyandıрмаğa ve toplu bulundurmağa çalışıyorlar. Hindular müslümanlar aleyhinde pek kaba hücumlarda bulunuyorlar. (Amritsar de Risala-i- vartman)-sinde münteşir olan makale “14 Mayıs 1927 tarihli,, miracı nebi ile istihzayı mutazammın olduğundan iki muhar-
ririn biri bir sene diğeri altı ay hapis ile mahkûm olmuş-
lardır.) Bu münakaşalar Hindistan hükûmetini hıristi-
yanlık propagandası için R. F. Dibblein yazdığı bir risalenin
men’a sevketmiştir. Zira hazreti Muhammetten pek hür-
metsizce bahıstı. Bundan başka enbiyadan hangisi olursa
olsun hiç birinin hatırası tahkir edilmemesi ve edilirse tec-
ziye ddilmesi için arzuhallar dolaştırıyorlardı.

1928 senesi nisanında Kudüste müslümanlara İncili ka-
bul ettirmek çaresini düşünmek üzere Kudüste Protestan
rahipleri bir kongre aktetmişlerdir. Bu kongre Gazzede,
müsademelere sebep olmuştu.

Kongreye rapor veren W. T. Gairdner Kahireye av-
detinde henüz genç yaşında vefat etmiştir.

Tarih itibarile, Grafın İslâmlarile hıristiyanlar arasındaki
dinî münakaşelere ait taharrilerini kayıt etmelidir. (Gelbe hefte
11, 1927) Cantineau’nun dahi Endülüsün vaftiz edilen Arapla-
rına Oran müftisi tarafından nasihat edilmiş olan takîyah
kaideleri üzerine yaptığı tetkikat zikre şayandır.

Bibliyografi hususunda, Jefferinin Moslem world de mü-
him vesikaları vardır. (MV, 1827, IV)

X

AVRUPA MÜSTEMLİKETİLİĞİ VE ASRİ POLİTİKA

l’Institut colonial international ın mesaisi haricinde, Van
Eerde nin “Malezya,, için yaptığı Etnoljik daha doğrusu
siyasî tetkikle şimalî Afrika için D’aug Bernard yaptığı harp
istatistiklerini kayıt etmelidir. On yedinci asırda Hindistan

İngilizi üzerine Shafaat Ahmad Khanın kuyudat resmiyede yaptığı taharriyat mühimdir. (Sources, Oford 1926).

Amerikadaki müslüman muhacirler hakkında Necip Asrecinyin islâm fi Amerikasına bakkılması (Lubnan ao-Paulo Ayp. Fata Lubnan sayfa 95, 1926) mukaddemesini yazdığı kitabaltak da hıristiyanların hücumuna karşı birer reddyedir.

XI

TABIİ HİTTALAR TARİHİ VE MAHALLİ TARİFLER

Türkistan üzerine Barthold un kitabı, Tchokaiev in basmacılar hakkındaki tetkiki (Asiatic Review); Irak üzerine Abdulazizülreşidin (küveyt) eserleri; Luke in Musul ve akalliyetleri (Mosul and its minorities) ünvanlı eseri (Londra 1925).

Arabistan üzerine Musil in büyük tasnifi, Rihani in bir kitabı ve Tritton nın Sana imamları hakkındaki tarihi tetkiki (Oxford 1925).

Suriye hakkında iki risale, birisi Lammens in diğeri Rihani nin.

Türkiye hakkında Taeschner in vesaiti nakliyyeye dair kitabı (Pettermannıs geogr. Mitteil. 1926)

Kahle tarafından Piri reisin akdeniz üzerine bahri talimatı hakkındaki neşriyat (Turkische segelhandlbuh, Berlin 1927).

Lehista, oradaki tatarların tarihi tetkik için Wilno da prof. St. Dziadulewicza (adres şudur: wilno, 19, ul. Mic-kiewiczza, 18).

Trabulus için Féraud in vefatından sonra münteşir bir eseri; Cezayer için Gsell, G. Marçais ve Yver tarafından

mulahasas toplu bir tarih devam ediyor. (Paris 1927) Fas için Castries, Michaux Bellaire, ve İ. Hametin eserleri.

Sultan Mohammed Sunusi üzerine Julien ve Melfi kolu üzerine Ch- Edwrigge tetkikleri (Bullentin recherc congol, 1927) Madagaskar için, Arab ve madagası menbaları üzerine Julien tetkikleri (Coloniales ve, Acad cilt 6, sayfa 331)

Mehmed Ali Aynî
